

Ken Skates AC
Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

27 Ionawr 2020

Annwyl Ken,

Rwy'n croesawu eich ymrwymiad yn y Ddadl yn y Cyfarfod Llawn i edrych eto ar adroddiad y partneriaethau sgiliau rhanbarthol. Diolch hefyd am fod ar gael i ddod i'n cyfarfod ar 8 Ionawr. Edrychaf ymlaen at weld canlyniadau'r adolygiad Llywodraeth Cymru a drafodwyd gennym yn y cyfarfod.

Fodd bynnag, yn seiliedig ar gryfder y dystiolaeth a gawsom yn ystod ein hymchwiliad, ac yn seiliedig ar y pwyntiau a godwyd yn ystod ein cyfarfod, rydym yn parhau i fod yn bryderus iawn am fwriad Llywodraeth Cymru i barhau i ofyn i bartneriaethau sgiliau rhanbarthol wneud argymhellion gweithredol ynghylch y ddarpariaeth addysg 16-19 amser llawn mewn sefydliadau addysg bellach, ac rydym yn argymhell bod yn rhaid i'r arfer hwn ddod i ben.

Mae yna gonsensws rhwng y Pwyllgor, Llywodraeth Cymru, a'r dystiolaeth a gyflwynwyd i'n hymchwiliad gan y sector addysg bellach bod yn rhaid i ddarparwyr sgiliau fod yn ymatebol i'r anghenion sgiliau rhesymol sydd gan ddiwydiant, yn enwedig lle mae diwydiannau a sectorau yn mynnu cael sgiliau lefel uwch. Prif nod ein hadroddiad oedd gwneud argymhellion i gryfhau'r aliniad rhwng y cyflenwad sgiliau a'r galw sydd wedi'i ysgogi.

Credaf hefyd y bydd consensws rhwng y Pwyllgor, Llywodraeth Cymru, a rhanddeiliaid ehangach a roddodd dystiolaeth inni, nad oes digon o adnoddau ar gael o ran y galluoedd casglu a dadansoddi data sydd gan y partneriaethau sgiliau rhanbarthol a bod rhaid gwella hyn. Fe wnaeth canfyddiadau ein hymchwiliad roi cryn bwys ar y dystiolaeth hon.

Er bod awydd i weithio tuag at alinio'r cyflenwad sgiliau â'r galw yn well, rydym hefyd yn credu bod yn rhaid bod yn bwylllog o ran cydbwysu hyn â 'chenhadaeth gymdeithasol' y sector addysg bellach, sef yr angen i gynnig ffordd i gynifer o ddysgwyr â phosibl barhau mewn addysg yn un ar bymtheg oed. Mae perygl gwirioneddol, os na all pobl ifanc gael lle ar eu dewis gwrs, y byddant naill ai'n mynd yn NEET neu'n mynd i mewn ac allan o addysg oherwydd y diffyg opsiynau boddhaol, gan gael effaith wael ar eu rhagolygon.

Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i unrhyw ymyrraeth yn y cynnig addysg amser llawn 16-19 y mae colegau yn ei nodi yn eu cynlluniau cyflawni arfaethedig, y cynnig sgiliau y mae'r rheini sydd fwyaf mewn perygl o fynd yn NEET yn ymgysylltu ag ef, fod yn seiliedig ar ddata dilys, dibynadwy a chadarn, gyda throsolwg gan drefniadau llywodraethu da a thryloyw y mae rhanddeiliaid yn hyderus yn eu cylch. Fel yr ydym yn ei ddadlau yn ein hadroddiad, mae'r dystiolaeth o ymchwiliad y Pwyllgor yn dod i'r casgliad nad yw hyn yn digwydd.

O ystyried y consensws a'r ymrwymiad cyffredin i ddiwallu anghenion cyflogwyr a dysgwyr fel ei gilydd, rhaid i Lywodraeth Cymru, y sector addysg bellach, a phartneriaethau sgiliau rhanbarthol weithio gyda'i gilydd i nodi ffordd ymlaen i fynd i'r afael â'r pryderon hyn a chynllunio darpariaeth sy'n helpu i ddiwallu anghenion diwydiant, ac anghenion uniongyrchol darpar ddysgwyr. Roedd yn galonogol i mi weld bod camau cadarnhaol yn cael eu cymryd i'r cyfeiriad hwn ac rwy'n gobeithio y bydd hyn yn arwain at ddeialog ffrwythlon ac adeiladol.

Ond yn y cyfamser, rwy'n credu bod yn rhaid i'r arfer cyfredol lle mae partneriaethau sgiliau rhanbarthol yn gwneud argymhellion gweithredol gael ei oedi ar unwaith nes i'ch adolygiad annibynnol o bartneriaethau sgiliau rhanbarthol ar gyfer 2020-21 gael ei gwblhau, a nes bod y diwygiadau llywodraethu a nodwyd yn adolygiad Graystone yn cael eu cwblhau. Mae hyn yn cynnwys y darpariaethau adfachu ariannol sy'n gysylltiedig â'r argymhellion ynghylch partneriaethau sgiliau rhanbarthol. Mae'r sefyllfa hon yn seiliedig ar y pryderon cryf a dilys a glywsom yn ystod yr ymchwiliad yr wyf wedi'u hamlinellu uchod.

Pe bai'r Bil addysg drydyddol a ragwelir yn cael cefnogaeth y Cynulliad, bydd y comisiwn hyd braich y mae'n ei greu yn cael effaith uniongyrchol ar sefydliadau addysg bellach ac addysg uwch. Bydd angen i'r comisiwn newydd ddibynnu ar gyngor arbenigol gan bartneriaethau sgiliau rhanbarthol pan ddaw at y cwestiwn o gytuno i gyflwyno cwricwlwm gyda darparwyr addysg drydyddol. Gyda hyn mewn golwg, cafodd eich datganiad yn y Cyfarfod Llawn, a oedd yn ailddatgan eich ymrwymiad i bartneriaethau sgiliau rhanbarthol a chryfhau eu rôl, ei groesawu'n frwd.

Ac felly, rwy'n credu'n gryf mai dyma lle dylai'r ffocws fod nawr, sef ar gyflawni'r rôl gryfach honno ar gyfer y partneriaethau sgiliau rhanbarthol, rôl sy'n seiliedig ar y sylfaen gadarn o gapasiti ymchwil gwell a chwblhau'r gwaith o ddiwygio trefniadau llywodraethu yn debyg i'r adolygiad Graystone. Bydd hyn yn cyfrannu at waith hanfodol y Comisiwn newydd a darparwyr addysg drydyddol Cymru o ran gwella ffyniant i bawb a helpu i osgoi maglau sgiliau isel.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Russell George". The signature is written in a cursive style with a long horizontal flourish underneath.

Russell George AC
Cadeirydd
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau

